

เผยแพร่ประกวดขับร้องเพลงกล่อมลูก รอบชิงชนะเลิศ

ฐิติรัตน์ เดชพรหม

เพลงกล่อมลูก นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญและมีคุณค่า สะท้อนให้เห็นถึงวิถีการดำเนินชีวิตในท้องถิ่น โดยมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ สภาพทางสังคม ครอบครัว การแสดงความรักความผูกพันที่แม่มีต่อลูก ในแต่ละท้องถิ่นจะมีชื่อเรียกต่างกัน ซึ่งภาคเหนือ ใช้ทำนอง อื้อ ภาษาคำเมือง ภาคอีสาน ใช้ทำนอง นอนสาหล้า ภาษาอีสาน ภาคกลาง ใช้ทำนองกล่อมลูก ภาษากลาง และภาคใต้ ใช้ทำนองชาน้อง หรือน้องนอน ภาษาใต้

รองศาสตราจารย์ ดร.ชวัญจิต ศศิวงศาโรจน์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวในฐานะประธานคณะกรรมการตัดสินการประกวดขับร้องเพลงกล่อมลูก ๔ ภาคว่า มหาวิทยาลัยมหิดลจัดการประกวดเพลงกล่อมลูก ๔ ภาคขึ้นเป็นปีที่ ๓๒ ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของเพลงกล่อมลูก ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญและมีคุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์และฟื้นฟู โดยเริ่มจัดการประกวดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑

มหาวิทยาลัยมหิดลจัดการประกวดเพลงกล่อมลูก ๔ ภาคขึ้นเป็นปีที่ ๓๒ ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของเพลงกล่อมลูก ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญและมีคุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์และฟื้นฟู โดยเริ่มจัดการประกวดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ และได้จัดประกวดมาอย่างต่อเนื่อง เป็นกิจกรรมหนึ่งในงาน “มหิดล - วันแม่” เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา การประกวดแยกเป็นระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ซึ่งในปีนี้มีผู้ส่งผลงานเข้าร่วมประกวดจำนวน ๘๒ ราย ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศ จำนวน ๒๘ ราย ผลการประกวดรอบชิงชนะเลิศมีดังนี้

ระดับมัธยมศึกษา

ภาคเหนือ รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวเกศณี ตีสมปรารถนา จาก โรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นายโชคมงคล แก้วศรี จาก โรงเรียนลำปางกัลยาณี จังหวัดลำปาง

ภาคกลาง รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ เด็กหญิงณิชา วรสกุล จาก โรงเรียนพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวพิมพ์ชนก สำลี จาก โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒารามในพระบรมราชินูปถัมภ์
จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ภาคอีสาน รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวพรชิตา กุสุมาลย์ จาก โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นายพลพรรณ ผลาพฤษ จาก โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาคใต้ รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวญาณินท์ สัจฉณี จาก โรงเรียนก้างปลาวิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นายธัชชนนท์ ศักพันธ์ จาก โรงเรียนมหาวชิราวุธจังหวัดสงขลา

ระดับอุดมศึกษา

ภาคเหนือ รางวัลชนะเลิศ ไม่มีผู้ผ่านรอบชิงชนะเลิศ

รางวัลรองชนะเลิศ ไม่มีผู้ผ่านรอบชิงชนะเลิศ

ภาคกลาง รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวชนกนันท์ จันทรสว่าง จาก วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดนครปฐม

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นางสาวปนัดดา จินดา จาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

ภาคอีสาน รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นายเจษฎาวุฒิ รักษากุล จาก คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ นายเจริญทรัพย์ ทองกลม จาก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ภาคใต้ รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นายธนวิทย์ ศิริพงศ์ประพันธ์ จาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา จังหวัดสงขลา

รางวัลรองชนะเลิศ ได้แก่ **นายอภิชัย จันท์เกษ** จาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
จังหวัดสงขลา

“นอกจากการจัดประกวดเพลงกล่อมลูกแล้ว สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับเพลงกล่อมลูก ส่วนหนึ่งมีการศึกษาค้นคว้าโดยนักวิจัยและนักศึกษาหลักสูตรวัฒนธรรมศึกษา สาขาวิชาวัฒนธรรมดนตรี ของ โดยศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหา ภาษา ทำนองร้อง และการสืบทอดเพลงกล่อมลูกของแต่ละภาค การที่เราจัดประกวดเพลงกล่อมลูกขึ้นเป็นประจำทุกปี เป็นการจุดประกายให้นักศึกษาสนใจและเลือกเป็นหัวข้อในการทำวิทยานิพนธ์ และในปีนี้ **ดร.จิตติภานต์ จินารักษ์** นักวิชาการดนตรีไทยของสถาบันฯ ได้ทำโครงการวิจัยโดยใช้เพลงกล่อมลูกที่บันทึกจากผู้ประกวดมาศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาของเพลงทั้ง ๔ ภาค โดยใช้แนวคิด **คติชนวิทยา**” รองศาสตราจารย์ **ดร.ขวัญจิต ศศิวงศาโรจน์** กล่าวเสริม

อาจารย์วีระพงศ์ มีสถาน นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล เล่าว่า สมัยเรียนปริญญาโท สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ที่สถาบันฯ ตนได้มีโอกาสเข้าร่วมประกวดขับร้องเพลงกล่อมลูก ภาคอีสาน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยต่อมาได้ทำงานเป็นนักวิจัยที่สถาบันฯ และได้เป็นหนึ่งในคณะกรรมการตัดสิน ให้ความเห็นว่า ผู้เข้าร่วมประกวดถือเป็นผู้ที่ร่วมอนุรักษ์มรดกไทย หากต้องการให้มีการสืบทอดเพลงกล่อมลูกต่อไปในอนาคต การประกวดอย่างเดียวยังคงไม่เพียงพอ ผลงานวิจัยที่จับต้องได้และสอดคล้องกับยุคสมัยจะช่วยให้เห็นความสำคัญของเพลงกล่อมลูกมากยิ่งขึ้น

นายธนวิทย์ ศิริพงศ์ประพันธ์ ผู้ชนะเลิศประกวดเพลงกล่อมลูก ภาคใต้ ระดับอุดมศึกษา เล่าว่า ตนเป็นศิลปินพื้นบ้านหนังตะลุงซึ่งในการแสดงก็จะมีการขับกลอนหนังตะลุง โดยใช้ภาษาถิ่น สำเนียง และทำนองคล้ายเพลงกล่อมลูกของภาคใต้ แม้ในอนาคตยังไม่ทราบว่าเด็กรุ่นใหม่จะฟังเพลงกล่อมลูกรู้เรื่องหรือไม่ ตนจะพยายามนำเพลงกล่อมลูกภาคใต้ไปสอดแทรกทั้งในการแสดงหนังตะลุงและการเป็นครูที่สอนหนังสือโดยมีการนำเพลงกล่อมลูกภาคใต้ รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นมรดกของชาติไปสอดแทรกให้กับนักเรียนด้วย ในขณะที่ **นายเจริญทรัพย์ ทองกลม** รองชนะเลิศประกวดเพลงกล่อมลูก ภาคอีสาน ระดับอุดมศึกษา กล่าวว่า อยากให้มีการบรรจุเรื่องวัฒนธรรมการกล่อมลูกลงในหลักสูตรการศึกษา โดยอาจจะทำให้อยู่ในรายวิชาเสรี ปลูกฝังกันตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาเพื่อให้วัฒนธรรมการกล่อมลูกคงอยู่สืบไป โดยในปีนี้นางสาวณิชา วรสกุล นักเรียนผู้พิการทางสายตามาเข้าร่วมประกวดเป็นปีแรก โดยสามารถคว้ารางวัลชนะเลิศ จากการขับร้องเพลงกล่อมลูกภาคกลางในระดับมัธยมศึกษา ด้วยเพลงนกกาเหว่า ซึ่งฝึกด้วยตนเองจาก youtube และได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี ในการเตรียมตัวและเดินทางมาประกวด

ในส่วนของการเผยแพร่ อาจารย์วาทิตต์ ดุริยอังกูร ประธานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล และเป็นรองประธานคณะกรรมการตัดสินการประกวดขับร้องเพลงกล่อมลูก ๔ ภาค กล่าวว่า ทางสถาบันฯ ได้มีการรวบรวมเสียงผู้ชนะเลิศการประกวดทุกปี โดยจัดทำเป็นซีดีเพื่อจัดส่งเผยแพร่ตามโรงเรียน และหน่วยงานต่างๆ นอกจากนี้ ยังเปิดให้ผู้สนใจทั่วไปคลิกเข้าไปกดฟังได้ในเว็บ <http://www.lullaby.lc.mahidol.ac.th> นอกจากนี้ ยังมีโครงการพิเศษที่จะจัดทำหนังสือรวบรวมมุมมองต่างๆ ของนักวิชาการที่มีส่วนร่วมในการประกวดเพลงกล่อมลูก เพื่อเผยแพร่ประเด็นที่

เป็นประโยชน์และน่าใจของเพลงกล่อมลูกให้กว้างขวางออกไปอีกด้วย

โดยผู้ได้รับรางวัลชนะเลิศและรองชนะเลิศได้เข้ารับพระราชทานรางวัลในงาน “มหิดล-วันแม่” ในวันศุกร์ที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา จังหวัดนครปฐม

ขอขอบคุณภาพจาก RILCA

*****